

AKADEMIA POLONIJA
POLONIA UNIVERSITY

Polonia University in Czestochowa

Scientific and pedagogical internship

**PROFESSIONAL TRAINING OF A MODERN
PHILOLOGIST: THE USE OF EUROPEAN
PRACTICES IN THE EDUCATION SYSTEM
OF UKRAINE**

October 25 – December 5, 2021

**Częstochowa, Republic of Poland
2021**

Scientific and pedagogical internship «Professional training of a modern philologist: the use of European practices in the education system of Ukraine»: Internship proceedings, October 25 – December 5, 2021. Czestochowa, Republic of Poland : «Baltija Publishing», 2021. 256 pages.

HEAD OF ORGANISING COMMITTEE

Andrzej Krynski, Prof. PhD, ThDr., Dr h.c. mult., Rector of Polonia University in Czestochowa.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

ISBN 978-9934-26-153-4

© Polonia University in Czestochowa, 2021

CONTENTS

Порівняльна характеристика вищої освіти в Україні та Швейцарії Бадюк О. О.	9
Maleficent: from the matriarch to the scorned woman (psycholinguistic image) Berezhna M. V.	11
Використання емотивних прикметників в англomовній літературі другої половини ХХ сторіччя в контексті підготовки сучасного філолога Бобер Н. М.	15
Лінгводидактичні стратегії викладання топонімів в системі перекладознавчої підготовки майбутніх філологів Борис Д. П.	20
Вивчення стилістики під час підготовки до ЗНО з української мови (з досвіду викладання на підготовчих курсах до вступу в заклади вищої освіти України) Бузько С. А.	23
Вимоги до майбутнього фахівця-філолога в системі вищої освіти України Воронюк І. О.	27
Антропологічний напрям розвитку літературознавчої освіти студентів і аспірантів германської філології в Україні Гайдаш А. В.	29
Peculiarities of using Internet resources in preparing students of the philological department for passing the single entrance exam in the English language when entering the Master's program Halai T. M.	32
Current trends in training philologists in technical higher education institutions of Ukraine under the conditions of blended learning Нгубінык Ю. І.	36
Особливості формування німецькомовної фонетичної компетентності у майбутніх перекладачів у вступному корективному курсі Гутник В. М.	41
Стратегія пом'якшення в оригіналі та перекладі як складова формування світогляду студентів-філологів за умов глобалізації Давиденко Н. І.	45

можливе за умови науково обґрунтованої методології, що орієнтована на загальноєвропейські вимоги до мовної освіти, позитивний зарубіжний досвід і національні традиції [1, с. 68].

Нині людське суспільство переходить від індустріальної до інформаційної стадії розвитку, що змінює не лише якість буття людини, а і саму її сутність, зокрема мовну особистість. Тож майбутній педагог-філолог має мати також і цифрову грамотність, а отже, відповідати викликам сьогодення, бути обізнаним в інформаційно-комунікаційних технологіях для створення, оброблення, пошуку інформації та обміну нею. Крім вміння створити текстовий документ, таблицю, презентацію, сучасний фахівець має опанувати й інноваційні практики, як-от: синхронне та асинхронне навчання, дистанційне навчання, хмарне сховище, цифровий сторителінг, віртуальний клас та перевернутий клас тощо.

Фахівець-філолог мусить розумітися на питаннях інформаційної безпеки, тобто вміти відрізнити фейкове джерело від адекватного, він не стане жертвою дезінформування з метою зміни поглядів і стану людей, коли поширюють недостовірну, спотворену, неповну інформацію, використовують неадекватне сприйняття людьми достовірної інформації тощо, він знатиметься на етиці роботи з інформацією, на принципах академічної доброчесності, вмітиме загалом шукати нове наукове знання.

В умовах російсько-української війни, що триває з 2014 року, інформаційно-цифрова компетентність стає вельми актуальною, адже майбутній філолог має не тільки сам розбиратися в історико-політичних питаннях, а і навчити молоде покоління в ситуаціях чужоземного масмедійного дезінформування робити правильні висновки. Учителі-словесники навчає засобами слова, вчить любити слово, показує первинність слова і мови у державотворчих процесах і національній ідентифікації українця. Як зауважила О.Семенов, він є творцем духовного світу юних особистостей, а отже, «особистістю, котра опанувала зміст духовних надбань національної громади, володіє фундаментальними знаннями мови, літератури в поєднанні із традиціями національного виховання [...], виявляє мовне чуття естетичної цінності рідного слова, мовний смак, мовну стійкість, виступає за збереження і подальший розвиток національної культури та державності» [2, с. 340].

Динамічний розвиток сучасного інформаційного суспільства потребує безперервної модернізації системи освіти, змісту, форм, засобів навчання. Акмеологічний підхід у вимогах до особистості сучасного педагога передбачає наявність в останнього ініціативності, прагнення до

самовдосконалення і професійного зростання, досягнення ним вершин педагогічної майстерності та максимальної творчої самореалізації. Акмеологічна компетентність є базовою у новій системі освіти.

Отже, на особистісних і професійних якостях вчителя української мови і літератури XXI століття позначилися динамізм оновлення змісту освіти. Сьогодні варто плекати новий тип педагогічного світогляду, що відповідає соціокультурним викликам доби. Тож ключовими вимогами до майбутнього фахівця-філолога є його мовна, комунікативна, лінгвістична, літературна, фольклорна, педагогічна, психологічна, методична компетентність, науково-дослідницький потенціал, інформаційно-цифрова грамотність, прагнення до інноваційності, самовдосконалення, пріоритетність формування ним молоді як національно свідомих громадян.

Література:

1. Іконникова М. Проблеми підготовки майбутніх філологів у сучасному науковому дискурсі. *Освітній простір України*. 2017. Вип. 9. С. 62-69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/opu_2017_9_12 (дата звернення: 29.10.2021). DOI: <https://doi.org/10.15330/esu.9.62-69>
2. Семенов О.М. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури: монографія. Суми, 2005. 404 с.

АНТРОПОЛОГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ І АСПРАНТІВ ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ В УКРАЇНІ

Гайдаш А. В.

*доктор філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри германської філології,
Київський університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

Кафедра германської філології, заснована Київським університетом імені Бориса Грінченка у 2012 році, забезпечує тривкий інноваційний розвиток навчально-методичної та науково-дослідницької діяльності в області філології у межах загальноосвітнього контексту Університету. Потужний розвиток лінгвістичної освіти кафедри відображений у реалізації наукової теми Університету «Мова, література, переклад: від

дескриптивних до структурно-системних досліджень» (2012-2016) та частково у «Стратегіях розвитку європейських мов та культур у контексті міжкультурної комунікації» (разом з кафедрою романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства, 2016-2021) і «Типології ідентичностей у художньому і критичному дискурсах» (разом з кафедрою української літератури, компаративістики і гринченкознавства, 2017-2022).

Водночас напрям літературознавчої освіти потребує глибшого фокусу на сучасних наукових і методологічних тенденціях прочитання художніх текстів. Однією з таких тенденцій є літературознавча антропологія, чий поступ в українському академічному середовищі презентують праці Т.Алексєєнко, К.Батаєвої, А.Гайдаш, Е.Крайнікова, О.Подлісецької, Л.Тарнашинської, О.Тополь, С.Яковенко. Зокрема «[а]нтропологічна перспектива літературознавчих текстів виявляється в спостереженні за специфічно людськими структурами світового досвіду, причому акцентовано не стільки на існуванні особистості, як на її ставленні до власного буття, здатності до рефлектування, самоусвідомлення, виходу свідомості за межі дійсності» [3, с. 104]. Отже, ця галузь літературознавства у контексті антропологічного повороту у ньому досліджує найсучасніші виміри художності. В контексті формування навичок студентів і аспірантів германської філології одним із важливих питань є методологічний інструментарій антропологічної перспективи аналізу художнього простору [4, с. 48-49]. Безсумнівно, інтердисциплінарність антропологічної лабораторії визначає методи її досліджень. Метафорично Л. Тарнашинська так формулює їхнє підґрунтя: «категорія досвіду виступає *молекулою антропологічної інтерпретації*, атомами якої є все, що визначає модули інтерпретації» [4, с. 53].

У навчальному році 2021-2022 магістранти останнього року навчання (спеціалізації 035.04 Германські мови і література (переклад включно) освітньої програми 035.04.02 Мова і література німецька) в рамках спецкурсу з англійської мови (загальний обсяг кредитів – 4) вивчають теоретичні і практичні аспекти літературознавчої геронтології (ЛГ) в контексті філософсько-антропологічних досліджень [2]. Впровадження ЛГ для активізації професійного потенціалу майбутніх вчителів, викладачів, перекладачів і філологів німецької та англійської мови і літератури зумовлене актуальністю і вчасністю антропологічного чинника в сучасній гуманітаристиці. Крім того, що ЛГ обирає своїм предметом геронтологічні виміри художнього світу літературних творів та інтерпретує їх на літературознавчих засадах [1, с. 15], ця дисципліна пропонує широку інтерпретацію досвіду старіння та відповіді на питання, як сприймати період пізньої зрілості [1, с. 381].

Однією з дисциплін антропологічного напрямку вибіркового блоку, що пропонує кафедра германської філології, є «Літній вік у літературі» для студентів освітнього рівня бакалавр різноманітних спеціальностей, зокрема: 231.00.01. Соціальна робота; 231.00.02 Соціальна психологія; 053.00.01 Психологія; 061.00.03 Видавнича справа та редагування; 061.00.01 Журналістика; 061.00.02 Реклама і зв'язки з громадськістю; 029.00.02 Інформаційна бібліотечна та архівна справа; 033.00.01 Філософія; 035.01.01 Українська мова і література тощо. Запропонований курс (загальний обсяг кредитів – 8) передбачає вивчення літнього віку у художніх творах XX і XXI століть. Зміст дисципліни складається із теоретичного розуміння пізньої зрілості у сучасній гуманітаристиці та практичного аналізу обраних текстів. **Програмні результати навчання** передбачають, що під час занять студенти опанують відповідну термінологію, усвідомлять небезпеку дискримінації віку, набудуть знань про міжпоколінні конфлікти та сценарії їх вирішення, «перегляд життя» як прийом збереження власного «я» у літньому віці, особливості інтимних потреб «третього віку», терапевтичний ефект творчості у пізній зрілості. Акцент робиться на практичному аспекті курсу, що допоможе усвідомити і мінімізувати дискримінаційні наліпки старості і сприятиме подоланню страху старшого віку.

Крім того, для аспірантів спеціальності 035 Філологія освітньо-наукової програми «Філологія» Київського університету імені Бориса Грінченка запланований вибіркового блоку «Література зарубіжних країн», в рамках якого читатиметься англійською, німецькою і польською мовами науковий семінар «Літературна антропологія» (загальний обсяг кредитів – 12). Дисципліни спеціалізованого вибіркового блоку «Література зарубіжних країн» передбачають вивчення загально-теоретичних проблем, пов'язаних з історією літературного процесу, закономірностями історичного розвитку та функціонування літератури в суспільстві. У межах цього проблемного поля вивчаються змістові модулі, які актуалізують й окреслюють вектори дослідження проблем синхронного стану та історичного розвитку національних літератур Західної та Східної Європи, Північної Америки тощо. **Метою вивчення** дисциплін спеціалізованого вибіркового блоку є впровадження загальних засад літературознавства як науки, історичних джерел та детермінант розвитку зарубіжного літературознавства, екстраполяція історичного досвіду на сучасні літературні тенденції світової літератури із залученням історичного та філософсько-антропологічного аспектів. До **поняттєвого поля** блоку входять методологія літературознавчого дослідження, модель культурно-історичного дослідження (специфіка літературних процесів певних епох, художні напрями та течії, школи,

літературні угруповання країн Західної та Східної Європи і Північної Америки, історія літературознавства та критики зарубіжних країн), літературознавчий дискурс (рецепція та інтерпретація творів і типологічні сходження в творчості письменників літератур Західної та Східної Європи, Північної Америки, специфіка взаємного впливу та художнього діалогу текстів та естетичних настанов), дослідження антропологічних вимірів художності.

Література:

1. Гайдаш, А.В. (2019). Дискурс старіння у драматургії США: проблемне поле, семантика, поетика: монографія. Дніпро: Акцент ПП. 416 с.
2. Гайдаш, А.В. (2021). Спецкурс з англійської мови. Київський університет імені Бориса Грінченка. 11 с. Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/37354/1/A_Gaidash_IF_spetskurs_2021.pdf
3. Подлісецька, О.О. (2015). Антропологічна перспектива літературознавчих текстів. *Вісник Запорізького національного університету*. № 2. С. 102-107.
4. Тарнашинська, Л. (2009). Літературознавча антропологія: новий методологічний проект у дзеркалі філософських аналогій. *Слово і Час*. № 5. С. 48-61.

PECULIARITIES OF USING INTERNET RESOURCES IN PREPARING STUDENTS OF THE PHILOLOGICAL DEPARTMENT FOR PASSING THE SINGLE ENTRANCE EXAM IN THE ENGLISH LANGUAGE WHEN ENTERING THE MASTER'S PROGRAM

Halai T. M.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of the English Language,
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

New information technologies, as an integral part of learning, are intensively implemented in the educational process today. Technology and learning English go hand in hand and help students to become intellectual,

highly educated members of society. The network is being a medium to exchange knowledge and scholarly innovative ideas that will finally lead to prosperity and development both culturally and socially [5, p. 16]. Being born in a technologically rich world, it is crucially important not only for teachers but also for students to be technologically literate.

The issues of the use of internet platforms in the learning process were discussed by a lot of scientists, in particular L. Morskaia, M. Krapushyna, V. Kukharenko, A. G. Boliriev, M. M. Mozzar and others.

The issues of the integration of Internet technologies in modern education and their application in learning foreign languages and in the preparation for the entrance Master's degree exam in English are rather relevant. It is caused by the urgent need of society for highly skilled specialists and the need to use modern information technologies. The concept «New Information Technology» is associated with the development of promising didactic means, which include electronic multimedia, computers as an audio and visual aid and computer networks [4].

The Internet, as an alternative way of learning English and preparing for the entrance Master's degree exam in English, «offers more flexibility and variety and makes online learning versatile and flexible as well. Internet technology also has great potential to positively affect students' learning outcomes in the language learning process» [3, p. 406].

The use of Web technologies in teaching English allows you to move away from traditional forms of studying and increase the individualization of educational activities of students, optimize the understanding of linguistic structures and grammatical rules, as well as to overcome the monotony of speech formation and communicative competence of students in studying English [8, p. 5; 6].

The Internet network provides an opportunity to study the material in an arbitrary order, at different levels of language proficiency, and the interactive mode, which is an integral part of the Internet, transforms the learning process into a cooperation between a student and a teacher [1, p. 96-101].

Another advantage of using Web-technologies by teachers of foreign languages in the preparation for the entrance Master's degree exam is the opportunity to prepare faster and more effectively, the ease of use and search among existing resources, creating own modules and classes on Internet platforms, an opportunity of self-check. This makes it possible to significantly enhance educational activity, activate educational and independent students' work.

There are several directions for using Web-technologies in the educational process. O. Naidionova highlights the following main directions of using these